

Motion till riksdagen 2018/19:2779

av **Emma Hult m.fl. (MP)**

En hållbar bostadspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt mål för bostadspolitiken som innebär att 450 000 nya bostäder byggs till 2025 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en struktur för byggande och planering bör införas som innebär att behovet av bostäder för alla mäts och fördelas på regional nivå och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga investeringsstödet bör utvecklas och stöd införas för byggemenskaper och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett nationellt myndighetsråd för byggstandarder bör införas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga hyresgarantier bör införas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett grönt bosparkonto till första bostadsköpet bör införas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att principen om blandade upplåtelseformer i alla bostadsområden bör säkerställas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nationella mått på boendesegregation ska införas och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsbidraget ska förbättras och det befintliga bostadsbeståndet ska nyttjas bättre genom att det blir möjligt för inneboende att få bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att byggarean på attefallshusen ska utökas till 30 kvadratmeter för att skapa fler riktiga bostäder på befintliga tomter och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att boendemodellen Bostad först ska utökas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillskapandet av en statlig bostadsstiftelse ska utredas och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en större arkitektonisk variation ska stödjas, bl.a. genom en statlig innovationsfond för nyskapande arkitektur, och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det offentliga ska vara ett föredöme genom att större vikt ska läggas vid gestaltning och variation när bostäder, skolor, vårdinrättningar m.m. byggs och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en god ljudmiljö ska skapas genom detaljplanering, arkitektur och grönska och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att buller ska minska vid källan, bl.a. genom sänkt bashastighet, och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att implementera styrmedel och stödsystem för att fasa ut farliga kemikalier i byggmaterial och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt mål för att minimera skadliga kemikalier i nybyggda bostäder, förskolor och skolor till 2025 och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minimikrav på byggnaders miljöbelastning som utgår från ett livscykelperspektiv ska införas liksom att klimatdeklarationer för nya byggnader bör införas enligt av Boverket framtaget förslag och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anta ett nationellt mål om att minst hälften av alla byggnader senast 2025 ska byggas med trästomme och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att beräknad energiåtgång också är den verkliga efter att en byggnad uppförts och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa energikrav på det befintliga byggnadsbeståndet och utreda hur åtgärderna för att nå kraven bäst finansieras och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett system där fastighetsägare ges möjlighet att avsätta medel för framtida renoveringar i en skattefri underhållsfond och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda effekterna av ekonomiska styrmedel och vilka av dessa som skulle leda till en högre grad av återanvändning av byggmaterial vid byggnation och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska ges möjlighet att införa s.k. transportplaner för ökad möjlighet att strukturerat planera för minskad negativ klimatpåverkan och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödet för grönare städer ska utvecklas så att det bidrar till att bibehålla och stärka urbana ekosystemtjänster och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla kommuner senast 2025 ska ha upprättat en plan för att arbeta med ekosystemtjänster i planering och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen ska anpassas för att underlätta för kommuner att ställa krav på kompensation av

- grönstruktur (naturvärden och rekreationsvärden) när oexploaterad mark tas i anspråk för bebyggelse eller infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att investeringar i cykelinfrastruktur, spårvägar och annan kapacitetsstark kollektivtrafik ska fortsätta genom stadsmiljöavtalen och tillkännager detta för regeringen.
  30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kostnaderna för parkering ska belasta den som använder parkeringsplatsen och inte belasta hyror, boendeavgifter eller det allmänna och tillkännager detta för regeringen.
  31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten inte ska kräva att kommuner bygger parkeringsplatser i samband med nybyggnation samt att PBL ska ändras så att det tydligt framgår att kommuner ska jobba med mobilitet, inte bara biltrafik, och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Vår tids största utmaning är klimatförändringarna, byggbranschen står idag för nästan en femtedel av Sveriges totala utsläpp och då är dessvärre bara de inhemska utsläppen inräknade. Idag har vi kunskapen att bygga både passivhus och plushus, samtidigt är energiåtgången för att värma upp våra befintliga byggnader stor. Var, av vad och hur vi bygger våra hus kommer ha stor påverkan på vår miljö i många generationer framåt. Det vi bygger idag ska fungera väl också om 100 år och då gäller det att vi planerar våra samhällen utifrån det perspektivet. Vi behöver en hållbar bostadspolitik där miljö- och klimatpåverkan minskar.

Bostadsbyggandet är rekordhøgt. År 2017 byggdes 51 500 nya bostäder, att jämföra med 28 000 bostäder per år under Alliansens tid vid makten. Ändå råder det bostadsbrist på många håll i Sverige. Framför allt saknas det bostäder som människor med lägre inkomster har råd att efterfråga. Bostadsbristen drabbar inte bara den som inte kan få en bostad, utan bromsar hela samhällsutvecklingen.

Bostadsbristen minskar vi genom att bygga fler nya bostäder, öka rörligheten på bostadsmarknaden samt se till att det befintliga bostadsbeståndet utnyttjas mer effektivt. Det behöver dessutom bli enklare att hyra ut en del av sin bostad. Finansiering av nya bostäder behöver säkerställas. Miljöpartiet har i regeringen infört ett investeringsstöd för hyresrätter med rimliga hyror som beviljats till ca 16 000 nya klimatsmarta hyresrätter. Investeringsstödet kan utvecklas ytterligare.

Såväl bostadspriser som hushållens skuldsättning är på historiskt höga nivåer. Miljöpartiet anser att det är viktigt att hushållens skuldsättning minskar. Miljöpartiet vill se ett gynnat bostadsbesparande, statliga lånegarantier på svaga marknader, höjt och moderniserat bostadsbidrag och stöd till kommuner för att bidra till en tryggare bostadsmarknad.

Sverige behöver en fortsatt grön och ambitiös bostadspolitik som gör att det byggs fler klimatsmarta bostäder för alla i samhället. Det behövs en politik som styr mot ett kontinuerligt högt bostadsbyggande oavsett konjunkturläget i Sverige och oavsett var i landet behovet finns. Där bostäder och samhällen byggs för människorna och formas så att människor, djur och natur kan mötas. Vi behöver en hållbar bostadspolitik, såväl social, ekonomisk som ekologisk.

Miljöpartiet de gröna ser därför behov av ett flertal strukturella åtgärder.

Bostäder för alla

Det behövs ett nytt övergripande mål för bostadspolitiken som innebär att det under åren 2019 till 2025 ska tillskapas minst 450 000 nya bostäder. Det målet måste också innebära bostäder som människor har råd att efterfråga – inte bara det som marknaden tjänar mest på.

Behovet av bostäder för alla oavsett inkomst måste mätas och fördelas på regional nivå. För det behövs ett långsiktigt och strukturerat arbete. Regioner bör i dialog med kommuner fördela bostadsbehovet per kommun, som sedan implementerar detta i riktlinjer för bostadsförsörjningen och i sina översiktsplaner. I en kommun kan det handla om behov av bostäder för till exempel äldre och nyanlända medan det i en annan kommun främst behövs bostäder för unga, låg- och medelinkomsttagare.

Länsstyrelserna bör få i uppdrag att årligen följa upp utvecklingen och hur kommunernas arbete med att planera för dessa bostäder går. Om kommunen inte planerar eller på annat sätt vidtar åtgärder för att invånarnas bostadsbehov ska tillgodoses bör någon form av sanktionsmöjlighet övervägas. Vi anser inte att det är rimligt att en eller två kommuner i ett område tar ansvar för bostadsförsörjningen medan grannkommunerna inte gör det.

Fler hållbara bostäder

Miljöpartiet vill behålla och utveckla det statliga investeringsstödet för hyresrätter och studentbostäder så att fler bostäder byggs klimatsmarta och med hållbara material samt lägre hyror. Behovet av nya hyresrätter är fortsatt stort. Det finns många hushåll som behöver en bostad men inte har möjlighet att betala dagens nyproduktionshyror. Byggpriserna och hyrorna i nyproducerade bostäder måste därför pressas. Ökat industriellt byggande kan öka möjligheterna att bygga många nya hyresrätter till rimliga kostnader. Reglerna för investeringsstödet till hyresbostäder och studentbostäder behöver ändras, så att en viss del av stödet betalas ut i förväg. Det ökar möjligheten att använda investeringsstödet som eget kapital under byggtiden och underlättar därmed finansieringen.

Det bör också införas ett statligt stöd för byggemenskaper. En byggemenskap är en lokal grupp som gemensamt vill planera och låta bygga ett bostadshus åt sig eller tillskapa bostäder genom ombyggnad. Det kan möjliggöra ett mindre tillskott av bostäder där ingen annan aktör är beredd att bygga bostäder för egen förvaltning.

En effektiv byggprocess genom stärkt samverkan inom byggstandardisering

För att stärka samverkan inom byggstandardiseringen bör det inrättas ett nationellt myndighetsråd för byggstandarder. Det nationella myndighetsrådet (13 myndigheter) för byggstandardisering ska ledas av Boverket och ha som uppgift att effektivisera och stärka myndigheternas byggstandardiseringsarbete. En särskild nationell samordnare för byggstandardisering ska tillsättas för att lösa aktuella utmaningar inom byggnadsstandardiseringen mellan SIS, samhällsbyggnadsbranschen och Boverket.

Finansiering

Utmaningen att bygga för behovet är stor och måste antas. De som idag står längst ifrån bostadsmarknaden och ett tryggt boende är de med lägre inkomster, men det vi bygger mest av idag är inte bostäder som de med egen kraft har möjlighet att efterfråga. Vi behöver se över och stärka finansieringsförutsättningarna även för dem som inte har en fet plånbok. Miljöpartiet vill införa ett grönt bosparkonto till första bostadsköpet.

Hushåll med både betalningsförmåga och betalningsvilja kan ha svårt att få tillgång till en bostad, exempelvis p.g.a. de krav som hyresvärdar ställer på hyresgäster. Boverkets rapport "Hyresvärdars krav på blivande hyresgäster" visar t.ex. att ungefär vart femte bostadsbolag idag har ett inkomstkrav om tre gånger årshyran. I syfte att underlätta för enskilda inrättas en hyresgaranti som innebär att staten garanterar en hyresgästs skyldighet att betala hyran. Kommunerna har möjlighet att göra detta redan idag, men utnyttjar det sällan. Statliga hyresgarantier innebär att enskilda inte behöver vara beroende av att kommunen erbjuder hyresgaranti.

Miljöpartiet vill att:

- Ett nytt mål för bostadspolitiken införs, som innebär 450 000 nya bostäder till 2025.
- En struktur för byggande och planering införs, som innebär att behovet av bostäder för alla mäts och fördelas på regional nivå.
- Det statliga investeringsstödet utvecklas och stöd införs för byggemskaper.
- Grönt bosparkonto till första bostadsköpet införs.
- Ett nationellt myndighetsråd för byggstandarder införs.
- Statliga hyresgarantier införs.

Bostadspolitik för minskad segregation

Sverige har en väl utvecklad välfärd och till stora delar en välmående befolkning. Trots detta finns det människor som lever i utsatthet och i ett utanförskap. Det finns idag tydliga exempel på utsatta områden där arbetslösheten är stor, skolresultaten låga och många lever på försörjningsstöd. Barn i dessa områden riskerar att växa upp till en ny generation vuxna i utanförskap.

Socialt hållbara städer och samhällen har förmågan att bryta utanförskap och minska segregation. Det socialt hållbara samhället skapar och upprätthåller en generell och jämställd välfärd, och kan genom det lösa sociala problem. Detta är en nödvändig grundbult för att skapa ett tillitsfullt samhälle som förmår bygga ett socialt kapital, minska utanförskap och minska segregation.

Bostadsområden ska präglas av en blandning av bostadstyper. Villaområden där de flesta bor i ett ägt boende behöver till exempel kompletteras med hyresbostäder. Det kan vara både i form av Attefallshus eller nya flerbostadshus med hyreslägenheter. I områden med flerbostadshus där de flesta hyr sin bostad ska fler få möjlighet att äga sin bostad. Kompletterande bebyggelse i form av ytterligare ett bostadshus på befintlig småhustomt och möjlighet att hyra ut del av en bostad ska främjas.

Hemlöshet

Det finns ingen typisk hemlös person, istället är personer i hemlöshet en mycket diversifierad grupp. Skillnaderna är stora mellan olika individer, såsom bakgrund, boendesituation och skäl till att personen lever i hemlöshet. Hemlösheten beskriver inte en person utan den situation som personen befinner sig i. Den kan ha sin grund i social problematik, men allt fler människor lever också i hemlöshet på grund av den svåra situationen på bostadsmarknaden. De är drabbade av en strukturell hemlöshet och behöver inget socialt stöd, till skillnad från den sociala hemlösheten där individen ofta behöver någon form av stödinsats för att klara sitt boende. Oavsett skäl till hemlösheten har alla människor behov av ett tryggt boende. För dem med social problematik är en trygg boendesituation dessutom ofta en förutsättning för att de sociala problemen ska kunna åtgärdas.

Bostad först är en boendemodell där personer som lever i hemlöshet och har en social problematik erbjuds ett ordnat boende direkt, utan några krav som individen först måste leva upp till. Därefter erbjuds även behandling och stöd utifrån individen behov. Genom att få landa i ett eget tryggt boende stärks möjligheterna för individen att även ta tag i andra problem, exempelvis missbruksproblematik. Det är ett feltänk att tro att samhället underlättar för människor att ta sig ur social problematik om de inte kan få en bostad innan problemen är lösta. Tvärtom kan bostaden vara en förutsättning för att individen ska ha kraft och ork att lösa övriga utmaningar i livet.

Det finns en hel del forskning från bland annat Socialhögskolan i Lund som stödjer idén om Bostad först, men egentligen behövs inga utvärderingar för att förstå att en person i hemlöshet, liksom alla människor, mår bättre av ett tryggt boende. Likt mat, kläder och utbildning är bostad en grundläggande mänsklig rättighet som Sverige som stat förbundit sig att garantera sina invånare.

Målet måste därför vara att kommunerna erbjuder alla som lever i hemlöshet en fast bostad. I Skottland finns lagstiftning som fastslår lokala myndigheters skyldighet att tillhandahålla permanent boende till personer i hemlöshet. Vi anser att en liknande lagstiftning bör utredas och införas i Sverige i syfte att fastslå alla människors rätt till en bostad och det offentliga skyldighet att tillgodose detta.

För att stötta kommunerna att klara bostadsförsörjningen kan Sverige med fördel inspireras av Finland som instiftade Y-stiftelsen 1985. Y-stiftelsen äger idag mer än 16 000 lägenheter i över 50 av landets kommuner och lägenheterna erbjuds till personer som har svårt att komma in på bostadsmarknaden. Genom att köpa spridda lägenheter och delar av hus skulle en liknande stiftelse i Sverige kunna säkra det antal lägenheter som kommunerna inte kan ta fram själva. Lägenheterna hyrs sedan ut till dem som inte kommer in på bostadsmarknaden på egen hand, antingen direkt till individerna eller genom kommuner och andra aktörer som förmedlar lägenheterna vidare.

Miljöpartiet vill att:

- Principen med blandade upplåtelseformer i alla bostadsområden, dvs fler hyreslägenheter i villaområden och områden med mestadels bostadsrätter och mer ägt boende i områden med enbart hyresrätter, ska säkerställas.
- Nationella mått på boendesegregation ska skapas så att det går att följa upp åtgärder och jämföra olika kommuner ska införas.
- Bostadsbidraget ska höjas och det befintliga bostadsbeståndet ska nyttjas bättre genom att göra det möjligt för inneboende att få bostadsbidrag.

- Byggarean på attefallshusen ska utökas till 30 kvadratmeter för att skapa fler riktiga bostäder på befintliga tomter.
- Boendemodellen Bostad först ska utökas kraftigt och att tillskapandet av en statlig bostadsstiftelse ska utredas.

Bostäder att älska

Bostadspolitiken ska bygga ett samhälle som ger varje barn bästa möjliga förutsättningar att växa upp i samspel med sin omgivning. Vår gestaltade livsmiljö, alltså det samhälle vi skapar genom arkitektur, form och design, ska bidra till både hållbar utveckling och ökad livskvalitet för människor i hela Sverige.

Många nybyggda bostäder upplevs som estetiskt ointressanta och likformiga. Fler hus med omsorgsfull gestaltning, väl genomtänkta planlösningar och med större variation bör byggas, i centrum såväl som i förorter. Det offentliga ska vara föregångare vid nybyggnation av bostäder såväl som andra lokaler som skolor, kontor eller vårdinrättningar.

En god ljudmiljö är viktigt för både hälsa och välbefinnande. Det handlar inte bara om bullernivåer som en begränsning, utan också om att se ljudmiljön som en möjlighet. Genom att minska transporter och sänka hastigheter åtgärdas bullerproblemet vid källan, och genom ljudarkitektur, grönska och exempelvis kvartersbebyggelse med tysta innergårdar skapas förutsättningar för en behaglig ljudmiljö även i täta städer.

Konst i de gemensamma miljöerna spelar en viktig roll i samhällsbygget. Det är viktigt att konstnärliga uttryck och kreativitet får ta plats när samhällen planeras och nya bostadsområden byggs. Målet om att en procent av budgeten vid byggnadsprojekt bör gå till konstnärliga uttryck bör efterlevas.

Ingen ska bli sjuk av sin bostad. Många byggmaterial avsöndrar hälsoskadliga ämnen i inomhusluften och kan dessutom medföra en negativ miljöpåverkan. Hälsoskadliga material ska inte få användas vid byggnation. Alla nybyggda bostäder, förskolor och skolor ska vara giftfria senast år 2025.

Miljöpartiet vill att:

- En större arkitektonisk variation ska stödjas, bland annat genom en statlig innovationsfond för nyskapande arkitektur.
- Det offentliga ska vara ett föredöme. Större vikt ska läggas vid gestaltning och variation när bostäder, skolor, vårdinrättningar med mera byggs.
- En god ljudmiljö ska skapas genom detaljplanering, arkitektur och grönska.
- Buller ska minska vid källan, bland annat genom sänkt bashastighet.
- Implementera styrmedel och stödsystem för att fasa ut farliga kemikalier i byggmaterial.
- Ett nationellt mål ska införas om att minimera skadliga kemikalier i nybyggda bostäder, förskolor och skolor till år 2025.

Klimatsäkra bostadspolitiken

Klimatet är vår tids största ödesfråga. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland och senast 2045 ska Sverige ha nollutsläpp av växthusgaser. Bygg- och

fastighetssektorn står för ca 18 % av landets totala utsläpp av växthusgaser – och då är endast inhemska utsläpp inräknade. Det är framför allt i byggskedet och särskilt valet av material som behöver bli mer klimatsmart. Vi behöver också se över möjligheten att klimatförbättra vårt befintliga byggnadsbestånd. Det behövs en politik för att kunna mäta, följa och minska den negativa klimatpåverkan från sektorn ur ett brett perspektiv.

Bygg och planera klimatsmart

Miljöpartiet vill åstadkomma en hållbar och cirkulär bygg- och bostadspolitik för att säkerställa kommande generationers tillgång till levande natur och mångfald, såväl i staden som i samhället i övrigt. Detta ställer krav på att offentliga aktörer såsom kommuner och regioner långsiktigt ska utveckla och använda sitt ägarskap av mark på ett hållbart sätt för att det växande samhället ska värna och utveckla den biologiska mångfalden.

Städer och samhällen står inför stora utmaningar när det gäller strategisk planering för att möta klimatförändringar och ställa om till ett fossilfritt samhälle. Vi vill att kommunernas skadeståndsansvar ska utökas från 10 till 20 år, och att va-taxan i högre utsträckning ska kunna finansiera förebyggande åtgärder. Klimatanpassningsåtgärder ska utformas så att de bidrar till mervärden i stadsmiljön. Det behöver också bli enklare att skapa kommunal och privat medfinansiering för såväl åtgärder som förebygger översvämningar som andra åtgärder för att möta klimatförändringarna.

Öka träbyggandet

Ett utvecklat träbyggande kan bidra till att möta behovet av nya och överkomliga bostäder av god kvalitet. Trä har egenskaper som ger bra förutsättningar för industriell byggproduktion, hög grad av prefabricering och serietillverkning vilket på sikt kan pressa byggkostnaderna, effektivisera bostadsbyggandet och öka konkurrensen på marknaden. En stor del av en byggnads miljöbelastning är kopplad till själva tillverkningsprocessen, bl.a. beroende på vilka material som används, hur mycket transporter som behövs och vilka markberedningsarbeten som fordras. Sverige har länge fokuserat på att minska energiförbrukningen i nya och befintliga bostäder, där vatten-, el- och värmeförbrukning har stått i centrum. Det finns i dag behov av ett ökat fokus på byggskedet och klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

Genom att använda trä binds koldioxid under lång tid i byggnaden. Trä är även relativt lätt och minskar på så vis transporterna och förenklar påbyggnader på befintliga fastigheter. Det är helt enkelt klimatsmart att använda trä som byggmaterial.

Mer resurseffektiv användning av byggmaterial

Flera statliga utredningar har undersökt hur det går att få en mer resurseffektiv användning av byggmaterial. Vi ser att det är viktigt att skapa incitament för att återvinna och återbruka byggmaterial även i nyproduktion. Det finns exempel där återvinning av byggpallar från byggen minskat mängden avfall från byggen och också minskat miljöbelastningen. Genom projektet Byggpall har koldioxidutsläppen halverats för byggpallar, jämfört med om det istället enbart skulle tillverkas nya byggpallar.

Om ett liknande system också skulle byggas upp för återbruk av byggmaterial skulle avsevärda miljö- och klimatvinster uppnås.

För att skapa ett incitament för branschen och för köparna att använda mer återvunnet och återbrukat byggmaterial vill vi utreda effekterna av och vilka ekonomiska styrmedel som skulle leda till en högre grad återanvändning av byggmaterial vid byggnation. En av faktorerna där staten kan ge incitament till en högre användningsgrad av återbrukat byggmaterial är om det skulle ges rabatt på till exempel lagfartskostnader och pantbrev, eller om vägen framåt är incitament kopplat till bygglovstaxan beroende byggd på hur mycket återanvänt material som används.

Energikrav

Idag går det att bygga passivhus, ja till och med plushus. Vi behöver se till att de hus som byggs nu inte bara beräknar fram sin energiåtgång utan också visar att den stämmer genom mätning då huset väl är uppfört. Vår största utmaning när det gäller energiåtgången på byggnader är vårt befintliga bostadsbestånd, alla de hus som redan är byggda. Vi behöver se till att vi kan klimatförbättra de hus som redan finns och för det behöver vi ställa krav på hur mycket energi de faktiskt får dra.

Miljöpartiet vill att:

- Minimikrav på byggnaders miljöbelastning som utgår från ett livscykelperspektiv ska införas. Som ett led i detta bör klimatdeklarationer av nya byggnader införas enligt av Boverket framtaget förslag.
- Ett nationellt mål ska införas om att minst hälften av alla byggnader senast 2025 ska byggas med trästomme.
- beräknad energiåtgång också är den verkliga efter att en byggnad uppförts.
- Införa energikrav på det befintliga byggnadsbeståndet och utreda hur åtgärderna för att nå kraven bäst finansieras.
- Ett system där fastighetsägare ges möjlighet att avsätta medel för framtida renoveringar i en skattefri underhållsfond ska införas. Genom att ha möjlighet att avsätta medel för framtida renoveringar i en skattefri underhållsfond uppmuntras fastighetsägare till ett sparande som bidrar till en större andel eget kapital vid renoveringstillfället. Detta bidrar till minskad energiåtgång och minskad negativ klimatpåverkan. Fonden skapar bättre förutsättningar för en renovering men ger inget omedelbart incitament för att energieffektivisera.
- Utreda effekterna av och vilka ekonomiska styrmedel som skulle leda till en högre grad återanvändning av byggmaterial vid byggnation.
- Kommuner ska ges möjlighet att införa s.k. transportplaner. Det ger ökad möjlighet för kommuner att strukturerat planera för minskad negativ klimatpåverkan.

Hellre parker än parkeringar

Miljöpartiet vill verka för att det moderna och hållbara samhället nyttjar mark på gator, torg och parkeringar mer modernt och resurseffektivt. Täta städer underlättar för människor att använda hållbara transporter i sitt vardagsliv. Människor och grönska ska prioriteras framför bilar.

Grönskande städer är levande städer

När städerna växer behöver planering och insatser för stadsgrönska och ekosystemtjänster prioriteras. Grönska i städer bidrar till bättre luftkvalitet och ett mer behagligt mikroklimat, kyler av och balanserar vattenflöden samt bidrar till människors välmående och hälsa. Miljöpartiet har i regering inrättat ett statligt stöd för investeringar i städernas grönska och ekosystemtjänster.

Alla städer, stora som små, har grönområden som kan utvecklas, skyddas eller iordningställas. Genom att i den övergripande samhällsplaneringen upprätta en grönstrukturplan kan kommunerna sedan på ett tydligt sätt ställa krav på grönytefaktor i byggprojekt.

Planera för mänskliga möten

Den offentliga miljön kring gator och torg ska underlätta och stimulera till möten och upplevelser. Miljöpartiet vill bidra till att fler människor ges möjlighet att tillbringa mer tid utomhus. Möjligheter att mötas, utöva och uppleva kultur får inte glömmas bort vid nyproduktion av bostäder. Befintliga platser för kultur bör värnas och utvecklas. Miljöpartiet vill ha ett levande park-, gatu- och kulturliv där alla kan ha tillgång till kulturmötesplatser i det offentliga stadsrummet. Skolor, kulturbyggnader och andra offentliga byggnader bör ha särskilt hög arkitektonisk kvalitet.

Samhällsplanering för bostadsbyggnation i täta stadsområden möter ofta utmaningar och bekymmer när det gäller lagkrav på tillgång till parkeringar. Parkeringsproblematiken blir också en del i kalkylen som påverkar själva byggprojektet eftersom det handlar om tillgång till markyta och kostnad. Risken är stor att miljökraven i stora byggprojekt sänks för att klara kostnader för byggnation av parkeringar.

Miljöpartiet vill att:

- Stödet för grönare städer ska utvecklas så att det bidrar till att bibehålla och stärka urbana ekosystemtjänster.
- Alla kommuner senast 2025 ska ha upprättat en plan för att arbeta med ekosystemtjänster i planering.
- Lagstiftningen ska anpassas för att underlätta för kommuner att ställa krav på kompensation av grönstruktur (naturvärden och rekreativvärden) när oexploaterad mark tas i anspråk för bebyggelse eller infrastruktur.
- Investeringar i cykelinfrastruktur, spårvägar och annan kapacitetsstark kollektivtrafik ska fortsätta genom stadsmiljöavtalen.
- Kostnaderna för parkering ska belasta den som använder parkeringsplatsen och inte belasta hyror, boendeavgifter eller det allmänna.
- Staten inte ska kräva att kommuner bygger parkeringsplatser i samband med nybyggnation. PBL måste ändras så att det tydligt framgår att kommuner ska jobba med mobilitet, inte bara biltrafik.

Emma Hult (MP)

Åsa Lindhagen (MP)

Amanda Palmstierna (MP)

Jonas Eriksson (MP)

Leila Ali-Elmi (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Maria Gardfjell (MP)